

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

ΟΙ ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Πώς εδάμασε ο άνθρωπος τον ελέφαντα : 'Ο ελέφας ως μεταφορικό μέσο των 'Ινδών βασιλέων. 'Ο ελέφας στις μάχες. 'Ελεφαντομαχίες στην αρχαία Ρώμη. Σημναί αχαιότητας και φρίκης. Μία τραγική σκηνή. 'Η θρησκευτική πίστις του παχυδέρμου ! Καί η τρομακτικῆς θεραπευτικῆς ἰδ' ἐπιτήτης του ! 'Εξωφρενικῆς συνταγῆς. Τί λέγει ὁ ἱστορικῆς Πλίνιος, κλπ.

'Ο ελέφας εἶνε σήμερα ὁ μόνος ἀντιπρόσωπος τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, πού μπορεί νά μῆς δώσει μιὰ ἰδέα γιά τόν ὄγκο καί τὸ μέγεθος πού εἶχαν ἄλλοτε, σέ πολλή παλιὰ χρόνια, τὰ τετράποδα. Εἶνε ἀνεπίσημο δόγμα νά φαντασθῆ κατεῖς πὸς τὰ κατόψερε ὁ γυνικός καί ἄσπλος πρωτόγονος ἄνθρωπος νά διαμίσῃ καί νά ἐπιτάξῃ στή θέλησί του τὸ τεραστίο αὐτὸ παχυδέρμο. 'Οπισθόποτε, ὅταν ὁ Μ. 'Αλέξανδρος εἰσεχώρησε στὴς 'Ινδίες, βρήκε τοὺς 'Ινδοὺς νά χρησιμοποιοῦν τοὺς ελέφαντας στὸν πόλεμο, ὡς περὶ θύρα ἄλογα.

'Ο ελέφας χρησιμοποιεῖτο ὡς μέσον μεταφοράς τῶν βασιλέων, τῶν στρατιωτικῶν ὀχημάτων καί ἐπιπέ. φρεσικά, σπουδαῖο ὄλο σὲ μιὰ μέγχι Μολοτόν δὲ τ' ἄλλα, μάλιστα κριστοῦν ελέφαντα, τρομοκρατοῦντα καί τὸ βάλλον στὰ πόδια, τὸ ἔσπυ τοῦ Μ. 'Αλεξάνδρου μύροσε ν' ἀντισταθῆ μὲ χαριεζοτήτητα κατὰ τῆς ἐπιπέσεως τῶν 'Ινδῶν.

'Ο Μ. 'Αλέξανδρος μάλιστα συνέλαβε πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐπιπέδυνα ζῶα τοῦ 'Ινδοῦ βασιλέως Πέρση—καί αὐτοὺς εἰσήγαγε στήν Ἑλλάσῃ τοὺς πρώτους ελέφαντας καί τοὺς πρώτους παχυδέρμους...

'Ο 'Ομήρος κάνει συχνά λόγο περὶ τοῦ ελεφαντοστοῦ, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρει τίποτα γιά τὸ ζῶο ἀπὸ τὸ ὅποιο λαμβάνεται τὸ ποῦτῆρε αὐτὸ κοζαῖτο.

'Ο 'Ηρόδοτος εἶνε ὁ πρῶτος ἱστορικὸς συγγραφεὺς, πού ἔκανε μνεία περὶ τοῦ παχυδέρμου αὐτοῦ.

Οἱ λαοὶ τῆς ἀρχαίας Ἀφρικής εἶχαν ἐξημερώσει τοὺς ελέφαντας καί τοὺς χρησιμοποιοῦσαν στὸν πόλεμο, ἀποσπῆλατα ὅπως καί οἱ 'Ινδοί. 'Ο Ἀννίβας ἐχρησιμοποίησε ελέφαντας ὅταν ἐπρόκειτο νά διαβῆ τῆς Ἄλπεις. Πολλοὶ μάλιστα διατείνονται ὅτι τὰ ὄσα τεραστίων ζῶων, πού ἀνευρέθησαν πλησίον τῆς Λυον, θ' ἀνήκουν ἁσφαλῶς στούς ελέφαντας, πού χρησιμοποιήθηκαν κατὰ τὸν μεγάλο Καρχηδονιακὸ πόλεμο.

'Ο ἱστορικὸς Κάτων ἀναφέρει στὰ «Χρονικά» του, ὅτι ὁ μεγαλύτερος καί γενναϊότερος ελέφας πού ἔλαβε μέρος στήν ἐκατοστία τῶν Κορχηδονίων, λεγότανε Σοδῶος.

'Όταν ὁ Πύρρος ἐπέτεθῃ κατὰ τῶν Ρωμαίων, ἔφερε καί αὐτὸς μαζί του ἕνα κοπάδι ἀπὸ ελέφαντες. Τὰ ζῶα αὐτὰ κοιβαλοῦσαν στή γῆν τῶν μικροῦν πύργων, μέσα στούς ὁποίους ἐκρυβόνταν τοξοῖται. Καί ὅταν ὁ ελέφας ἐπέφερε σύγκρουση μὲσα στίς τάξεις τῶν ἐχθρῶν, οἱ τοξοῖται ἔβγαιναν ἀπὸ τοὺς πύργους καί ἀρχίζαν νά σίχθουν ἐναντίον τους βέλη.

'Αλλ' οἱ Ρωμαῖοι περὶ δὲν ἄρχισαν νά βροῦν τὸν τρόπο μὲ τὸν ὅποιον θὰ ἀντεπεξήχοντο κατὰ τῶν ἐπιπέδινων αὐτῶν ἀντιπέλων. Ἐφρόνισαν δηλαδὴ νά σκοτώσουν τὸν ὄδηγὸ τοῦ ελέφαντος. Καί ὅταν τὸ ζῶο καταλάβαινε ὅτι δὲν ἔχει κανένα νά τ' ὀδηγῆ, ἀρνήνιαιε καί προζάλοσε πανικά στὸ στρατεῖμα στὸ ἄπει ἀνίκα. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ οἱ Ρωμαῖοι ἔπασαν ὅλους τοὺς ελέφαντας τοῦ Πύρρου καί τοὺς μετέφεραν θριαμβευτικῶς στή Ρώμη.

Πρῶτῃ φορᾷ στή ζωὴ τους ἔβλεπαν οἱ Ρωμαῖοι τέτοια ἀξιοπεριεγὰ θηρία. Φαντάζεσθε συνεπὸς τὴν κατάπληξι καί τὴ χαρὰ τους !

'Όταν ὁ Πομπηῖος ἐπέστρεψε στή Ρώμη νικητῆς ἀπὸ τὴν Ἀφρική, τέσσερες κολοσσαῖοι ελέφαντες ἔσπυαν τὸ ἄμα του. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ οἱ ἔ-

λέφαντες ἀρχισαν νά παίζουν σημαντικὸ ὄλο στίς ἱστοδομαίεες.

'Ο πρῶτος ἀγὼν ελέφαντῶν πού εἶδαν στή Ρώμη ἔγινε τὸ 70ος 855 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης. Ἐπὶ Πομπηῖο, ὀλίγον ἀργότερα, οἱ δύο ἀδελφοὶ Λοῦκουλλοῦ ἔβαλαν στὸν Ἱπτόδρομο εἰκοσι ελέφαντες ν' ἀγωνισθοῦν ἐναντίον ταῦρων.

Τὸ ἔτος 700 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, ἐπὶ τῆ εὐκαιρία τῶν ἐγκαίνιων τοῦ ναοῦ τῆς Νηρηταίας Ἀφροδίτης, ἔγιναν καί ἄλλοι ἀγῶνες ελέφαντῶν, τοὺς ὁποίους ὁ Πλίνιος ὁ παλαιὸς περιγράφει ὡς ἔξῃς :

«Εἰκοσι ελέφαντες, καί ἄλλοι δὲ δέκα ἐπτά, ἐπολέμησαν μέσα στὸν Ἱπτόδρομο μὲ Γετοῦλους σγλάθους, ἀπῆσιμένους μὲ ἀνάπνια. Ἔνας μάλιστα ἀπὸ αὐτῶν τοὺς ελέφαντες προζάλοσε τὴ γενική κατάπληξι. Οἱ ἀντίπαλοι του τὸν εἶχαν γεμίσει τὰ πόδια μὲ ἀνάπνια. Ὀπίσσω ἐκείνος στήθηκε μὲ τὰ γόνατα ὡς αὐτοῦς, ἀπέσπασε ἀπὸ τὰ χεῖρα του τὴν ἀσπίδα του καί τὴν ἐπέταξε στὸν ἄερα. Ἡ ἀσπίδα αὐτῆς σπυρογνόησαν φηλὰ ν' β-στρεμὰ ἐπέφταν ἐπάνω στὰ κεφάλια τῶν θεατῶν καί τους τὰ συντάβαιαν.

Ἐπὶ τῶν ὅμοις οἱ ελέφαντες ἐννοοῦσαν πὸς ἔπιτες τὸ τέλος του κ' ἀρχισαν νά βγάδουν παραινεντικῶς μνησθήσεως. Πολλοὶ μάλιστα ἀπὸ αὐτῶν ἔπασαν στὰ γόνατα !... Ἡ σκηνή αὐτῆ ἦταν τόσο σφραγνητικῆ, ὥστε οἱ Ρωμαῖοι ἐννοοῦσαν τὴν καρδιά τους νά μαλᾶστα. Σπυροθήσαν λοιπὸν ὄλα ὀδητὰ καί, μὲ διακρυσιμένα μάτια, ἐξήτησαν ν' ἀρθεθοῦν ἐλευθεροὶ οἱ διαστηχισμένοι ελέφαντες, κατὰ ὀσσην δὲ τὸν Πομπηῖο, πού εἶχε διοργανώσει αὐτῆ τὴν τελετῆ, γιά τὴ σπληρῆ καρδιά του...

Τὸ μάθημα ὅμως αὐτὸ δὲν ἐπρόδισε τὸν Ἰούλιο Καίσαρα, τὸν ἀντίπελο τοῦ Πομπηῖου, νά ἐπαλάσῃ τῆς ἀματηρῆς αὐτῆς παραστάσεως, βάζοντας μῆ μέρη 500 στρατιωτῆς ν' ἀγωνισθοῦν ἐναντίον 20 ελεφαντῶν !... Ἐπὶ Κλαυδίου καί Νέρωνος, ὅπως μονομάχος ἠθέλε νά παρατηρῆ ἀπὸ τὸ ἐπιπέδιννο ἐπάγγελμά του, ἔφερε τὰ παλαιήρη μόνος του κ' ἕνα ελέφαντα καί νά τον νικήσῃ. Ἐννοεῖται ὅτι πού ὀλίγοι τὰ κατὰφεραν νά βροῦν ζωντανὸ ἀπὸ τὸν τρομερὸ αὐτὸ καί ἄνισο ἀγῶνα.

'Ο ἱστορικὸς Πλίνιος γράφει ὑπεροβολικά σχεδὸν πράγματῃ γιά τὴν ἐξαιρετικῆ νομοσύνη τοῦ ελέφαντος.

Τοῦ ἀποδίδει, λόγον χαριν, θρησκευτικὸ ἀσθῆμα κ' ἐπιμένει ὅτι ὁ ελέφας λατρεύει τὸν ἥλιο καί τὴ σελήνη !...

Στὸ κεφάλαιο ἴδιος τῶν θεραπευτικῶν ἰδιωτήτων, πού ἀπέδιδαν οἱ μαθητὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ στὰ διάφορα ὄργανα τοῦ ελέφαντος, ὁ Πλίνιος... δὲν ἔχει τὸ τάσο του. Φθάνει μέγχι τὸ ὅμοιον τοῦ νά ἐπιστηριζῆ σοβαροτάτα, πράγματα φανταστικὰ καί ἀπίθανα, ὅπως τὰ ἔξῃς :

α') Τὸ αἷμα τοῦ ελέφαντος, καί πρὸ παντῶς τοῦ ἀρσενικοῦ ελέφαντος, σταματῆ τὴν ἀμφοροαγία καί θεραπεύει τοὺς ἐρυσιατισμοῦς.

β') Τὸ ελεφαντοστοῦν του, ὅταν τὸ φιλκοπανήσε καί τὸ πῆς ἀνακατωμένο μὲ μεταλλικὸ κοσῖ (κανεῖς ὡς τώρα δὲν μύροσε νά μάλῃ τὴ ἠθέλε νά τῆ ὁ Πλίνιος λέγοντας με τ α λ κ ι κ ο κ ρ α σ ο), μπορεί νά τοῦ ἐξελείμῃ

Μάχη τοῦ Μεγάλου 'Αλεξάνδρου μὲ τοὺς 'Ινδοὺς.

Πόλη ελέφαντος καί μονομάχου

ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΧΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Τά μετά τόν θάνατο Καρόλου τού «Φρονίμου». Κάρολος ό «Πελλαγαπηνέως». Η Γαλλία μετά τίν Ηέν Βιάνα. Αργαγές, φόνος, δολοφονίες. Η περίφημη αντιβασιλεία. Ο γάμος τού Καρόλου με την Ισαβέλλα. Το φόνισμα τού έαυου τής Μάνς. Ο Κάρολος τρελαίνεται!... Η Ισαβέλλα όργιάζει. Ο έρωσ τού τρελ λού βασιλιάς πρής τίν γυναικαδέλφη του. Η γλυκειά και πονετική Οδέττη. Ο θάνατος τού Καρόλου, κλπ.

Ένας από τούς πιο αγαθούς, αλλά και τούς πιο δυστυχισμένους βασιλείς τής Γαλλίας ήτοξε και ό Κάρολος ό 6ος, γιουός τού κατά τό 1380 αποθανόντος Καρόλου τού 5ου, τού ονομασθέντος «Φρονίμου». Όταν ανέβηκε στό θρόνο ό νεαρός Κάρολος, όλη τή βορειοδυτική Γαλλία τήν κατείχαν οι Άγγλοι, τό δε υπόλοιπο Κράτος ήταν διηρημένο σε δοκιάτα, σε μικρά βασίλεια και σε μεγάλα φερόδα. Ο κάθε μικροφερόσιαν έκανε ό,τι ήθελε, προόβει, οαδιονομούσε, άπαύει, έφατόνε, κρημούσε!...

Επειδή ό Κάρολος ήταν άκρια μικρός, τό Κράτος τού κυβερνούσε αντιβασιλεία, όπως έγινε και στην Ελλάδα επί Όθωνος. Οι τέσσερες όμοσ αντιβασιλείς, οι όποιοι ήσαν και θειοι τού Καρόλου, αλληλοεραδιοφρονούτο, άραζαν τού δημόσιου χρήμα και φορολογούσαν άγρια τό λαό. Η άραγής, ή δολοφονίες και ή δηλητηριάσεις τήν περίοδο αυτή ήσαν σκεδόν καθημερινές.

Σέ ηλικία 16 έτών ό Κάρολος κάνοτας μία περιόδεια στις επαρχίες τού Ρήνου, είδε για πρώτη φορά, τήν όμοία Ισαβέλλα, κόρη τού δουκάτ τής Βαυαρίας, και γοητεύθηκε τόσο άτ τήν όμορφοια τής, όστε σε λίγον καιρό τήν παντρεύτηκε. Άλλ' ή Ισαβέλλα όσα όμοια πρόσωπο είχε, τόσο κακή κι άφοβόδα ήταν ή ψυχή τής. Ηταν φιλόδοξη, έγωιστρια, πανούργα, έποκροια και ασληρή σαν ά-τόδα!...

Με τήν έλπίδα ό,τι ή ανέλιθαν αυτή τήν κυβέρνηση τής χώρας, συμβούλευε τόν Κάρολο να καταργήση τήν αντιβασιλεία. Πράγματι, ό Κάρολος, έπειτα από δύο χρόνια έστειλε ένα πρωι στον καθένα άτ τούς αντιβασιλείς θειοις τόν από ένα γράμμα, διά τού όποιου τούς ελαριστούς για τις έδουλιεύσεις τους και τούς απέη-λασε από τά καθήκοντά τους.

Συγχρόνος ζήτησε από τό λαό τής πρωτεύουσας και τόν επαρχιών να διαλέξη αντιπροσώπους, τούς όποιους θα είχε στο έξής ως συμβούλους του.

Η πρόξής τόν αυτή έκαμε τό λαό να τόν αγαπήση θερμά, έκτοτε δε τόν ονόμασαν «Πολυαγαπημένος».

Ο Κάρολος ήταν πρώτιστο βασιλεύς. Άναδιούργα-νοσε τό Κοινοβούλιο, ελάτισσε τά έθωδα τής Αγγλίας και τούς φόρους τού λαού, ξανάδωσε στην πόλη τού Παρισιού τις έλευθερίες και τό προνομία πού είχαν άραιοθή επί Φιλίππου τού Β' και τό τέλος έχτισσε κάθε άδικια. Όιοι οι ήπικροί του, και οι πιο άσημοι, είχαν δικαιομα να παρουσιάζονται σ' αυτόν για τις ήποθέσεις τους.

Όλα όμοσ αυτά δέν μπορούσαν να τά συγχωρήσουν οι μεγάλοι φροιδάγα, οι άγγελνείς του και πρό πάντων ή γυναίκα του.

Και για να τόν παρασιούν με τό μέρος τους, έσηνωθέτησαν κάτι τό πονηρό και τό ήπουλο.

Ένώ ό Κάρολος ήρχιζε μία μέρα με τά στρατεύματά τόν από μία έσοκρατεία πού είχε κάνει εναντίον τού ήποτελοός τού δουκάτ τής Βρετάνης, καθώς περνούσε, κατά τό σουρούτωμα, άτ τ' άόσο τής Μάνς, έμφανίσθηκε ξαφνικά μπροστά τού ένας μωστηριώδης άνθρωπος, ντυμένος σαν φάντασμα και τού φώναζε:

—Μην προχωρήσης περισσότερο, βασιλή!... Στάσου!... Γνωσε λίσο!... Θα πεθάνης!...

Αυτά είπε ό άνθρωπος έκείνος, βαλμένο, όπως καταλαβαίνετε, άτ τή γυναίκα τού Καρόλου και τούς θειοις τόν, κι έξαφανίσθηκε.

Ο Κάρολος, σπόν όποιο τόν τελευταίο καιρό οι θειοι τόν έφρόντιζαν να μιλούν διαρκώς για νεαρές και φαντάσματα πού βασιλευσαν μέσα στο άόσο τής Μάνς, παύτηκε τόσο άτ τό περιπατά-ό αυτό, όστε έπεσε άρροστος βαρύν ά και πάλεψε βρομάδες όλόκληρες με τό θάνατο. Έπί τέλους, χάρις στις προσεύξεις τών γα-τρών του, γλύτωσε άτ τό θάνατο, άλλ' όταν σηκώθηκε άτ τό κρεβά-τι είχε πιά χάσει τά λογικά του.

Όπως ήταν έσπόμενο, άμέσως ανέλαβαν πάλι τήν αντιβασιλεία οι θειοι τού δουκάτ τού Μπερρι και τής Βουργουνδίας. Και ό διαστι-ό από τό πρόσωπο κάθε κηλίδα και κάθε άση-μαία.

γ') Άν είχες δυνατό πονοκέφαλο και ή-θελες να σου περάση, τό μόνο φάρμακο ήταν ν' άνομηπήσης πάνω στό κεφαλι σου τήν προ-βοσκίδα τού ελέφαντος! Το γαϊδουάκι αυτό ή-τανε πού άποτελεσματικό είνε κατά τήν ό έλέ-φας είχε... φτερναστί κενή τή στιγμή!...

δ') Τό σηκώτι τέλος τού ελέφαντος θερα-πειν τήν έπιλημία... Και όστω καθέξής...

ομένοσ βασιλιάς κλειώθηκε στο διαμερισμά του, άτ τού όποιο δέν τού επέτρεπαν να βγαίνη ούτε στις στιγμές πού έρχοταν στα λογικά του, γιατί, όπως είνε έξακριθωμένο, είχε συχνά άπόλυτη πνευματική όαίνα.

Στό διάστημα αυτό ή Ισαβέλλα, πού είχε συνάψει σχέσεις έρω-τικές με τόν αδελφό τού Καρόλου, τόν δουκα Λουδοβίκο τής Ουαλάνης—δισωθή και ή αλληλογραφία τους πού άποδεικνύει τις έννοχες σχέσεις τους—βλέποντας ότι οι θειοι τού σκύνου τής τήν είχαν άφή-σει έξω άτ τήν αντιβασιλεία, σημάχησε με τόν έρωσ τήν και όταν έπειτα από ένα χρόνο πέθανε ό δουκά τής Βουργουνδίας, αντί να γινή αντιβασιλεύς ό γιουός τόν Ιωάννης τής Βουργουνδίας, έγι-ναν ή Ισαβέλλα και ό Λουδοβίκος τής Ουαλάνης.

Η γυναίκα όμοσ τού Λουδοβίκου τής Ουαλάνης, Βαλεντίνα Βι-διάντι, μόλις έμαθε τις σχέσεις τού άνδρός τής με τή βασίλισσα, για να τόν εκδικηθή, άρχισε να έπισκέπεται τό μυστόελλο βασίλει και να τόν προσέη, ζητώντας να κερδίση τήν καρδιά του. Ο Κάρολος πού έννοιωσε τήν άνάγκη γάη κάτσια συντροφιά στη μοναχία του, και πού έξ άλλου είφισε όμοια και λαχταραστί τήν γυναίκα τού αδελφού του, τήν έρωτεύθηκε στο τέλος τρελλά. Τότε όμοσ ή Ισα-βέλλα και ό Λουδοβίκος τής Ουαλάνης, έπειδή φοβήθηκαν μήπως ή σχέσεις τής Βαλεντίνης με τόν Κάρολο γίνον άφορη και γάσουν ό,τι με τούσος κάποιος είχαν άναγίτσει, άπηγόρευσαν στη Βαλεντίνα να πμνήη από βασίλειό έμείσρια. Όταν μάστα τήν είδαν να έπιμνη, τήν έξόρισαν και τήν έ-στειλαν να μείνη σπόν πάρο τής Ουαλάνης. Ο Κάρο-λος όμοσ άρχισε να διαμαρτύρεται και να τήν αναζη-τάη. Τότε για να τόν καθησυχάσουν, τού έφεραν στο παλάτι, πρός αντιπατάσταση τής Βαλεντίνης, ένα όμοιατό αλιόλο κορίτσι τού λαού, τήν Οδέττη ντέ Σαυτικέρβος, κόρη ένός ζευγαριού!...

Ένα τυφρόσο ιδιόλο έπλήκτη τότε μεταξή τού φροιασμένου μυστόελλου βασιλιά και τής όμοιας κό-ρης τού λαού.

Κ' έτσι ό Κάρολος έμνε ελαριστισμένος και κοφός στην φιλία του, χωρίς να ένδιαφεροται για τίποτε.

Στό μεταξή αυτό ό Ιωάννης τής Βουργουνδίας, πού είχε όνομασθή για τήν άνδρεία του ό «Αφοβός», θε-μομένος γιατί μετά τόν θάνατο τού πατέρα τόν δέν τόν έπλεαν στο συμβούλιο τής αντιβασιλείας, έκρηξε τόν πόλεμο εναντίον τού έξουδέφου τού Λουδοβίκου τής Ουαλάνης. Συγχρόνος κι ό λαός τού Παρισιού διαμαρ-τύρεσε σέ δύο μεριές, ή όποιας πεσοκοβόντουσαν κι αμιατο-νούνταν όπου κι άν βρισκόντουσαν. Έτσι έβλεπε κανείς καθημ-ρινός σηκλωκές μέσ' στους δρόμους τού Παρισιού, όσπου τέλος μία νύχτα ό Ιωάννης τής Βουργουνδίας παρήσνε τόν ξαδέλφο τού Λου-δοβίκο σε μία ένέδρα και τόν σκοτώσε!...

Έντομεταξή οι Άγγλοι άόρισαν να κρησιούν και άλλες επαρχίες τής Γαλλίας και στο τέλος άνάγκασαν τούς αντιβασιλείς να ήπογράφον τήν περίφημη συνθήκη τού Τρούς, πού όριζε ότι μετά τόν θάνατο τού Καρόλου, βασιλεύς τής Γαλλίας θα γίνονταν ό βασι-λείς τής Αγγλίας Έρρίκος 5ος, ό όποιος είχε παντρευθή τήν κόρη τού Καρόλου Αικατερίνη. Για να έχη μάστα περισσότερο πόσο ή συνθήκη αυτή, έβαλαν να τήν ήπογράφη και ό μυστόελλος Κάρολος.

Τότε όμοσ έξηγήθη ό γιουός τού Καρόλου, Κάρολος κ' αυτός όνομασμένος, ό όποιος έντομεταξή είχε ένληκωθή, και έπανεστά-ησε εναντίον τού τρελλού πατέρα τόν και τής άσπληγής μητέρας τόν Ισαβέλλας. Τό γαϊδουάκι αυτό ήταν τό μεγαλύτερο άτ όλα για τόν δυστυχισμένο Κάρολο.

—Κι' αυτός άκόμη ό γιουός μου με πολεμά! Έλεγε στις στιγμές τής νηκαλιότητός τόν και τόν έπανε φρεκό παραλήρημα.

Ευτυχώς πέθανε έπειτα από λίγονς μέρες ό βασιλεύς Έρρίκος τής Αγγλίας. Ένα χρόνο άφώτερο, κλειώμενος πάντοτε μέσ' στο διαμερισμά του, πέθανε κι ό Κάρολος 6ος στην άγκαλιά τής Ο-δέττης ντέ Σαυτικέρβος, τού μόνου πλάσματος πού τόν είχε αναπύ-σει, ελακενά και χωρίς ήδοτέλεια σ' αυτό τόν κόσμο... Μετά τό θάνατο τόν ή Οδέττη πή-γε και κλειώθηκε σ' ένα μοναστήρι, όπου και τελείωσε τις θλιβέρες ήμέρες τής ζωής τής...

Η ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Τόν ξένο μέσ' στο σπίτι σου για μάρτυρα τόν έχεις.
—Τού ήλιου ό κίβλος άνεμος, τού πργα-φού χειμώνας.

